

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. V. Quid in ferendis legibus Ecclesiasticis possint Prælati inferiores Papâ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

re pro tota Ecclesia; cum illi à Christo immediate Collata sit potestas Ecclesie gubernativa, quæ sine legislativa consistere non potest, de quo latè P. Josephus Gibalinus tom. 2. de scientia canonica, l. 5. c. 3. §. 13. Hæc autem potestas non est penes singulos Episcopos, cum eorum jurisdictio non extendatur extra suas dioceses, aut provincias, quæ eadem ratio idem ostendit de Synodis diocesanas; & provincialibus, quæ & ipsæ præscriptos limites habent, ut dicemus inferiùs; sicut & Patriarchæ sui Patriarchatus finibus cōscribuntur. Et ideo non pendet à Concilio, vel Cardinalium Congregatione (c. Novit, de judicijs, ibi: potestas nostra non est ex homine, sed ex DEO; & tenet Suarez l. 4. de legib. c. 3. deciditurque in Trid. sess. 14. c. 7.) consequenter nec in ejus usu. Habet enim hanc potestatem; sicut D. Petrus, qui leges ferre potuit independenter ab alijs Apostolis. Unde negandum est, hanc potestatem (quæ, cum supernaturalis sit ex fine, consequenter à Christo solum dari potuit) ab hoc mediante Concilio, vel Cardinalium Congregatione, in summo Pontifice esse. Christus enim hanc potestatem non contulit Ecclesie, ut in Petrum transferret; sed immediate Petro, juxta illud: Tibi dabo claves; super hanc Petram ædificabo &c. Et sic decisum est in c. Novit, de Judic. relato superiùs n. 489. c. significasti, de Elect. Trid. sess. 14. c. 7. de quo plura Suarez l. 4. de legib. c. 3. Salas D. 8. f. 3. & alij. Unde Summus Pontifex in legibus pro tota etiam Ecclesia constituendis independentens omnino est à Concilio, vel Congregatione Cardinalium *authoritative* concurrentibus; cum habeat eandem potestatem, quam ipse S. Petrus, qui leges condere potuit independenter à reliquis Apostolis. V. Bellarmin. l. 4. de Roman. Pontif. à c. 23.

500. Hujus ulterior ratio est; quòd, sicut Papa, concedendò alijs potestatem, eandemmet sibi reservet, & majorem, ut aperte habetur in c. dudum, 14 de præbend. in 6. ibi: penes nos nihilominus remansit major; & tenet Gonzalez ad 8. regul. Cancellar. §. 2. proæm. à n. 2. alijque, asserentes hunc textum esse singularem, & optimum: si alicui subijciendò suas oves, & committendò illi potestatem eas pascendi pabu-

lo, recto jurisdictionis usu, eandemmet sibi reservet, & majorem. Ex hoc autem fit, quòd Commissario nullum faciat præjudicium, illas in certis casibus eximendò ab ejus commissione. Nam licet Princeps concedat alicui jurisdictionem, non ideo eam à se abdicat, sed semper major apud ipsum remanet; imò licet alicui concesserit jurisdictionem privativè, adhuc cum illo concurrere potest, ut exponit Barbosa in L. 1. ff. de Judic. art. 4. n. 109. (nam in concessionibus officiorum semper Principis autoritas censetur preservata, per Baldum in L. qui se patris, vers. item in concessis, C. Unde vi) & inter ipsum, ac Commissarium, vel etiam Ordinarium, est locus præventioni; Sic Gonzalez cit. §. 3. à n. 1. Flamin. de Resignat. benefic. l. 1. q. 10 à n. 53. & l. 7. q. 11. à n. 6.

§. V.

Quid in ferendis legibus Ecclesiasticis possint Prælati inferiores Papæ?

501. Quid in hac materia possint Concilia tam œcumenica, quàm nationalia, & provincialia, vel etiam synodalia, dicemus infra; dubium enim esse nequit, quin in Synodis Patriarchalibus, Diocesanas, Provincialibus, & Episcopalibus possint Canones, & leges Ecclesiasticæ, propriè sanciri; ad id enim coguntur ejusmodi Synodi, ut Ecclesie necessitatibus occurratur efficacius, quando simul adsunt, & uno lumine micant tot speciosissima tabernacula DEI, tot membra excellentissima Corporis Christi, inquit Leo *serm. 1. de sua assumpt.*

502. Observandum autem cum primis est, hæc nomina Archiepiscoporum, Metropolitanorum, Primatum, & Patriarcharum, aliquando pressius, alias latius sumi, ita ut videantur quandoque confundi. Itaque tunc Canones, tum authores Ecclesiastici, qui videntur aliquando contraria loqui, diligenter expendendi pro diversis ætatibus, diversis regionibus, atque moribus, ex quibus vocum significatio, & usus solet plerumque variari, novæque dignitates induci, & antiquæ mutari; nam ne ipsos quidem primates vel Patriarchas quidquam privilegij habere præ cæteris Episcopis, nisi quantum sacri canones concedunt, & prisca consuetudo illis antiquitus contulit, inquit

inquit Nicolaus. 1. Epist. quam Anno 864. scripsit ad Rhudolphum Betruricensem, cujus fragmentum est citatum c. *conquestus*, 9. q. 3. Variam autem significationem dictorum nominum V. apud Gibalinum cit. l. 5. c. 5. quibus positus:

503. Quæstio in præsens est de ejusmodi Prælati seorsim sumptis, an ipsi sine Synodo Diocesana, Provinciali, aut Patriarchali, eaque inconsulta propriū jus, & legē statuere possint? ad quod Resp. cōmuniter teneri, *Episcopos*, ex vi proprii muneris, & jure ordinario, posse pro suis diocesibus condere leges Canonicas, seu Ecclesiasticas; ita Suarez l. 4. de legib. c. 4. n. 2. nam in c. 2. de majorit. & obed. expressè dicitur: *si quis venerit contra decretum Episcopi, ab Ecclesia abripiatur*. Et ratio est, quia in suis diocesibus Episcopi habent supremam jurisdictionem, secundum modum concessionis sibi factæ vel à DEO immediate, vel à summo Pontifice, de quo dicemus infra.

504. Not. tamen 1. Statutis Conciliorum *Episcopaliū* nec subditos extra diocesin constitutos, nec ignorantes (nisi supinè) ligari. Sic Lancelot. *Institut. jur. Canon. l. 1. tit. 3.* de quo V. dicenda à n. 584. Not. 2. nec Episcopos in Synodo diocesana, nec Archiepiscopos in provinciali, posse quidquam validè statuere adversus Regularium privilegia, id, quod bene probat Fagnanus in c. 2. de offic. Legati, in 6. à n. 14. adeoque nec contra illorum exemptionem. Nam privilegia Pontificia per nullam inferiorem potestatem convelli, aut labefactari possunt c. *Inferior, dist. 21. c. Cum inferior, de major. & obed. Clementinà, ne Romani, de Elect. V. Fagnan. in c. quod super his, de major. & obed. qui n. 25.* docet, quòd Synodus provincialis in exemptos nec illud, quod statuit Concilium Tridentinum, statuere possit, nisi obligando subditos ad exequenda statuta Concilij.

505. Not. 3. à Suarez tom. 4. de pœnit. d. 25. s. 1. n. 13. & l. 6. de legib. c. 14. Thom. Sanchez, de matrimo. l. 1. d. 61. n. 3. & alijs doceri: Episcopum in sua diocesi posse, quidquid Papa in universali Ecclesia, *exceptis his, quæ Papa sibi reservavit*. Et quamvis eorū doctrinam esse falsam existimet Fagnanus c. *Perniciosam, de offic. Ordinar. n. 29.* ejus tamen pro Tom. I.

bationes aliud non evincunt, quàm quòd Episcopi potestatem jurisdictionis immediate recipiant juxta mensuram Pontificiæ voluntatis, quâ oves suas sibi à Christo commissas, illis subjicit, illamque duntaxat jurisdictionis partem in sua diocesi, ad quam secundum Canonicas sanctiones sunt vocati ab Ecclesia Romana, id, quod etiam præcitati Authores volunt, atque denotant, per exceptionē suæ sententiæ apertis verbis appositam, ibi: *exceptis his &c.*

Not. 4. quòd Episcopi suis statutis, Sedis Apostolicæ statuta, vel decreta, vel in totum, vel in partem convellere, vel mutare non possint. Constat ex n. 505. præsertim, cum potestatem jurisdictionis immediate habeant à consensu Pontificis, ut dicemus à n. 512. à quo non in plenitudinem, sed solum in partem sollicitudinis vocati sunt; adeoque ultra id, quod concessum ipsis est, quoad leges à Pontifice conditas nihil possint, nisi pro modo, & mensura datæ jurisdictionis. Et ideo Innocentius III. exposulavit cum Antiocheno Patriarcha, quòd Lucium Apameensem electum licet, nondum consecratum, in Tripolitanam Ecclesiam transtulerat, eo quòd ejusmodi Episcoporum translationes ad Sedem Apostolicam pertineant. Inde etiam fit, ut in causis gravioribus, cujusmodi sunt novæ fidei declarationes, & ea quæ universalibus consuetudinibus, aut ritibus Ecclesiæ repugnarent, nihil possit sine Pontificis consensu, in alijs autè omnibus non egeat ejus approbatione.

Not. 5. etsi Episcopus *regulariter*, & ordinariè, possit statuta facere, sine consensu Capituli; quia suam potestatem non habet ab illo; limitari tamen. 1. ut non procedat in statutis de rebus gravibus, & arduis. Tunc enim requiritur consiliū Capituli, arg. c. *Novit, & c. Quanto*, de his, quæ fiunt à Prælati sine consensu Capituli 2. in statutis de rebus quæ spectant simul ad Episcopum, & Capitulum, vel quæ possunt cedere in damnum, seu præjudiciū Cleri, vel Capituli; in his enim etiam requiritur consensus Capitularium, nisi consentire nollet citra justam causam, c. *Novit, cit. & seq.*

Not. 6. Episcopos, *in locis nullius diocesis*, nullam habere jurisdictionem extra visitationem, ut dicitur in *Trid. sess. 24. c. 9.* & docet Fagnanus c. *Dilectus*, de rescriptis n. 31. quo tamen casu, si visitet lo-

Q

cum

cum nullius diocesis, debet declarare, se id facere ut *Delegatum Sedis Apostolicæ*; ita declaravit Congregatio Cardinalium ad c. 9. *sess. 24. Concilij Trid.* ut notat Fagnanus c. *Nullus*, de Parochijs, n. 32.

509. Not. 7. licet Episcopis concedatur, *visitare loca nullius diocesis*, ut dictum est, & illorum Ecclesias *seculares*; non tamen idem esse de Ecclesijs *regularibus*, ita sacra Congregatio Trid. *sess. 7. c. 8.* declaravit mentem Pauli III. qui eam Episcopis facultatem concessit, declarans pariter, *Ecclesias regulares censeri, etiam monasterio unitas, vel ab eo dependentes, si eis à Regularibus deserviat*; ita Fagnanus *cit. à n. 33.*

510. Not. 8. legem Episcopalem aliam esse *jurisdictionis*; aliam *diocesanam*. *Lex jurisdictionis* est illa, quæ consistit in agendo, gubernando, & ministrando; ad quam proinde spectant omnia, quæ circa judicia aguntur, ut sunt citatio, causæ examinatio, decisio, punitio, & absolutio; item omnia, quæ spectant ad gubernationem diocesis, ut *statuta condere* &c. sic Pereyra in *Elucidario* n. 196. Idem habet gloss. in casu c. *Si ex laicis*, 10. q. 1. ibi: *Lex jurisdictionis est*, quæ Episcopus potest Clericos ordinare, Altaria, Ecclesias, & Virgines consecrare, corrigere, suspendere, cognoscere de causis civilibus, & criminalibus, & generaliter ad suam jurisdictionem pertinet omnia Sacramenta conferre; *Lex autem diocesana*, secundum Pereyram *cit.* est ea, quæ consistit in recipiendo, id est, quæ statuit de his, quæ conferenda Episcopo, & ab ipso sunt recipienda v. g. Cathedratum, quarta funeralis, visitatio annua: & juxta *Gloss. cit. ibid.* *lex diocesana est*, quæ Episcopus recipit Cathedratum (tertiam scilicet, vel quartam partem decimationum, secundum diversas consuetudines) & quæ vocat Clericos ad Synodum, & exequias, &c.

511. Not. 9. Regulares jure communi exemptos esse, à *lege diocesana Episcopi*, non verò à *lege jurisdictionis*, nisi speciali privilegio sint muniti. Sic P. Thomas Sanchez l. 6. *Consil. c. 9. d. 1. n. 8.* & complures alij; prima pars quoad exemptionem à *lege diocesana* habetur in 10. q. 1. c. *Si ex laicis*. 1. ubi dicitur, omnes Ecclesias, *præter monasteria*, subesse Epi-

scopo quoad *legem diocesanam*, & quoad *legem jurisdictionis*; monasteria tamen *exempta esse à lege diocesana*; & hoc in favorem religionis, ut habetur in c. *interdicimus*, 16. q. 1. sic Gloss. ibidem in casu, simul addens, *eandem exemptionem competere capellis monasteriorum*. Idem habetur c. *Inter cetera*, 10. q. 3. ibi: *Monasteriorum tamen basilicis, ab hac solutionis pensione se junctis*; ubi Gloss. V. *Solutionis*; ipsa enim monasteria, inquit, à *lege diocesana sunt exempta*, tum vi *cit. textus*; tum vi c. *Cum pro utilitate*, 16. q. 1. c. *quàm sit*, 18. q. 2. Secunda pars (quod Regulares subint Episcopo, quoad *legem jurisdictionis, nisi sint exempti*) constat, tum ex jam citatis juribus, tum ex c. *cum venerabilis*, 7. de *Relig. domibus*, ubi habetur Episcopum petentem Ecclesiam, quoad spiritualia, & temporalia, *obtinere in spiritualibus eo ipso, quòd probet esse in sua diocesi, si non appareat exempta*; sed in temporalibus succumbere, nisi aliter doceat de jure suo, & c. *cum dilectus*, 8. eod. ubi dicitur: *monasterium subiectum esse Episcopo, in cujus diocesi situm est, nisi probetur exemptum*. Advertendum autem, hoc (quoad subjectionem, Episcopo, ac Ecclesie Cathedrali debitam) *procedere solum de Monasterijs, vel Ecclesijs sitis in diocesi, & non exemptis*. Unde si aliqua Ecclesia non Cathedralis, vendicat sibi jus in alia Ecclesia, *obtinebit solum quoad ea, quæ probabit sibi deberi præscriptione vel alio legitimo modo*, ut expressè definitum est in c. *Dilectus*, 2. de *Capellis Monachor.* Unde Parochus, *ex hoc præcisè, quòd aliqua Ecclesia sita sit intra fines Parochie*, nullo fundamento juris subjectionem ejus prætere debet; cum textus, concedens Episcopo, & Ecclesijs Cathedralibus jus in Ecclesijs in diocesi sitas, non loquatur de *Ecclesijs non Cathedralibus*; sed de his plura inferius.

Not. 10. potestatem jurisdictionis spiritualis Episcoporum *in suos*; immediatè quidem à Christo, sed dependenter à Summo Pontifice in eos derivari; ita Suarez de *Censur. d. 1. s. 2. n. 7.* & l. 4. de *legibus c. 4. à n. 6.* Salas d. 8. *sect. 3.* Bonacina, d. 1. q. 1. p. 3. n. 5. hoc nimirum sensu, ut solum in eos descendat à Christo, dependenter à Summo Pontifice, secundum quod eos vocat in partem *folici-*

folicitudinis. Ratio est. 1. quia *soli* Petro, & Successoribus ejus, Christus dixit: *pasce oves meas*. 2. quia si haberent à Christo immediatè, ac independentè à Summo Pontifice, esset omnino independens à summo Pontifice; nec ab illo limitari posset, cujus contrarium certum est. 3. quia sic definitum est c. *Ita Dominus*, dist. 19. c. *decreto*, 2. q. 6. ibi: *Romana Ecclesia vices suas ita alijs impertivit Ecclesijs, ut in partem sint vocatæ sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis*; de quibus plura Bellarmin. l. 2. de *Roman. Pontif.* c. 15. & l. 4. c. 14. Nec obstat c. *in novo dist.* 21. *Episcopos dici successores Apostolorum*, qui potestatem legislativam immediatè à Christo acceperunt; nec enim ad solum Petrum, sed ad omnes Apostolos dictum est; *quodcumque ligaveris super terram*; non inquam obstat. Concedo enim Episcopos esse successores Apostolorum in *Episcopatu*, seu in consecratione, non in *Apostolatu*, seu jurisdictione; quia sic æqualem cum summo Pontifice potestatem haberent, quod concedi non potest) Castropal. p. 1. tr. 3. d. 1. p. 23. n. 6. & Suarez cit. lib. 4. c. 4. & sic respondetur etiam ad textum: *quodcumque ligaveris*. Ex hoc autem, quòd potestas jurisdictionis in Episcopis sit *ordinaria*, solum sequitur, quòd eam habeant *ratione officij cum potestate delegandi*, in quo consistit ratio potestatis ordinariæ. Et quamvis verum sit, consecrationem Episcoporum esse immediatè à Christo; secus tamè est de jurisdictione; seclusà dependentià à summo Pontifice; nam ex hoc, quòd Episcopi à Christo Domino constituti sint, & à Spiritu S. positi, *regere Ecclesiam DEI*, aliud non sequitur, quàm quòd inspirante divino Spiritu summus Pontifex acceperit, ut (cùm ipse non posset per se immediatè gubernare totum orbem Christianum) alios vocaret in partem sollicitudinis, quibus committeret officium, & consequenter vim legislativam secundum modum, & mensuram, quàm ipsi ad DEI, ac Ecclesiæ bonum videretur. Ex eo autem, quòd constituti sint *Rectores Ecclesiarum*, rectè quidem sequitur, eos habere jurisdictionem ferendi leges, sed ad modum, quo alij gubernatores seculares, supremo Principi subjecti, & quantum habent ejus indulto.

Dices cum Vasquez. 1. 2. d. 152. c. 2. ex hoc quòd Episcopi habeant potestatem jurisdictionis dependentem à summo Pontifice, *ac limitabilem ab illo*, solum sequitur esse dependentem *in assignatione materiae, & subditorum*; non autem in ipsa potestate, ac ejus usu, supposita materiae assignatione. Sic ignis in se habet virtutem comburendi; ac comburere, seu usum combustionis exercere non potest, nisi hic vel ibi, hæc vel illa ei materia applicetur. Resp. videri omnino, sic absolute fieri potuisse; sed negari factum esse; nam. 1. contrarium constat ex definitione Summorum Pontificum in n. priori, de quibus dicere, ipsos in re tanti momenti errasse, iniquum foret; nec textus intelligi potest de *materia, & subditis*; nam *impertiri alijs vices suas* proprie sonat *alteri dare vices suas*; seu *impertiri jurisdictionem, & potestatem suam*. 2. quia *soli* Petro, & Successoribus ejus in summo Apostolatu dictum est: *pasce oves meas*, quod proprie sonat potestatem. Cæterum concedo, Episcopum, eo ipso, quòd sit electus, & confirmatus, sine alia speciali concessione Pontificis, habere potestatem condendi leges convenientes Episcopatu suo, c. 2. de *majorit. & obed.* & c. 2. de *Constit.* in 6. modò non sint repugnantes juri communi, aut legibus summi Pontificis, propter dicta n. 503. Ex quo fit, Episcopum non posse ferre leges *in rebus gravioribus*; cùm hæc reserventur summo Pontifici, c. 1. de *Translat. Episcop.* & c. *Majores, de baptismo*. inter quæ meritò venit, statuere impedimenta dirimentia matrimonium, ut diximus l. 4. *decret. quest. ultimâ*. Communis autem tenet, Episcopum, in condendis legibus non dependere à consensu Cleri, vel Capituli; cùm hoc nullo jure statutum sit, nisi in certis quibusdam casibus, nimirum *in statuendis festis*; nam in his requiritur consensus Cleri, aut etiam populi, c. *fin. de ferijs*: & *pro alienandis rebus Ecclesiæ*, ubi adesse debet consensus Capituli, per c. *Vestra, de Locat. c. Novit.* & c. *quanto*, de his, quæ fiunt à Prælato sine consensu Capituli. Sed de his ex professo in lib. 3.

513.

Q 2

§. VI.